

Politik for

Servicevejvisning

Informationstavler

Byporte

Private skilte

Lejlighedsskiltning

Godkendt af Teknik og Miljøudvalg 5. december 2018

Indholdsfortegnelse

1	Indledning	side 3
2	Generelle retningslinier Lovgrundlag Vejvisningsprincipper Typer Strategi	side 4
3	Service mål Trafikalt begrundet servicevejvisning Kommercielt begrundet servicevejvisning	side 10
4	Informationstavler	side 11
5	Byporte / Blå bytavler	side 13
6	Private skilte	side 16
7	Lejlighedsskiltning	side 18
8	Klagevejledning	side 21

Bilagsfortegnelse

Bilag 1	Konkrete retningslinier for servicevejvisning
Bilag 2	Takstblad for 2018 gældende for kommerciel servicevejvisning

Indledning

Vejvisning er for mange ikke-stedkendte trafikanter et vigtigt element på deres rute frem mod deres rejsemål. En god og overskuelig vejvisning vil kunne reducere omfanget af omvejskørsler, forbedre trafiksikkerheden og øge trafikanternes kørekomfort. Hvis en trafikant ikke kan overskue informationerne i fx et kryds, vil der være risiko for, at trafikanten kører forkert, bremses, foretager vendinger eller andre manøvrer, som kan gå ud over trafiksikkerheden. Samtidig kan en sammenhængende og overskuelig vejvisning medvirke til at trafikanterne skal bruge færre ressourcer på at finde vej og, at de i stedet kan koncentrere sig om at føre køretøjet.

Denne politik er en opdatering af tidligere politik for servicevejvisning, udarbejdet i 2009. politikken er opdateret som følge af en ny bekendtgørelse om anvendelse af vejafmærkning.

Med den gældende lovgivning er det muligt at søge om opsætning af servicevejvisning til fx seværdigheder, overnatningssteder og virksomheder. Det betyder, at servicevejvisning ofte er forbundet med kommercielle interesser. Det er op til vejbestyrelsen at behandle ansøgningerne og sikre, at vejvisningen bunder i trafikanternes og virksomhedernes behov.

Vejvisning kan understøtte den af Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter udarbejdede vejledning om bedre adresser.

Politiken skal fungere som administrationsgrundlag for sanering af den eksisterende servicevejvisning og behandling af fremtidige ansøgninger om opsætning af servicevejvisning.

Denne politik for skiltning skal ses som en videreførelse af de 4 sønderjyske kommuners ønske om at opnå en fælles politik for servicevejvisning.

Politiken skal sikre en harmonisering af principperne for etablering og administration af servicevejvisning i de 4 Sønderjyske kommuner. Harmoniseringen skal medvirke til at lette sagsbehandlingen, idet alle ansøgninger vil blive behandlet efter samme principper. Derudover vil vejvisningen være letgenkendelig for trafikanterne, idet den er opsat efter samme principper.

1 Generelle retningslinier

Lovgrundlag

Bekendtgørelse om anvendelse af vejafmærkning nr 1633 af 20. december 2017
Transport-, Bygnings- og Boligministeriet (Vejdirektoratet)

I medfør af §95, stk. 3 i færdselsloven, jf. lovbekendtgørelse nr 38 af 5. januar 2017, §129 stk. 1, og §134, stk. 3, i lov 1520 af 27. december 2014 om offentlige veje m.v., og §27, stk. 3, i lov om private fællesveje, jf. lovbekendtgørelse nr. 1234 af 4. november 2015, fastsættes efter bemyndigelse og efter bemyndigelse i henhold til § 5 i bekendtgørelse nr. 121 af 8. februar 2016 om Vejdirektoratets opgaver og beføjelser. Vejreglerne om vejvisning indeholder en række generelle retningslinier for etablering af vejvisning. Retningslinierne gælder både for geografisk vejvisning og servicevejvisning.

Vejvisningsprincipper

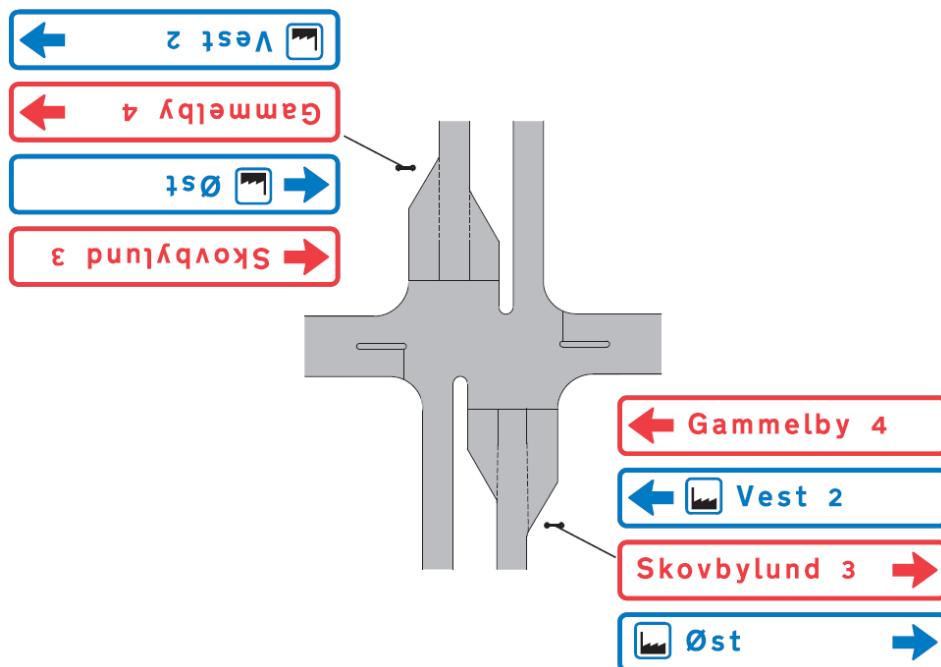
Vejvisning skal tilgodese trafikanternes behov. Til at sikre dette er der i vejreglerne opsat en række normkrav, som vejbestyrelserne skal følge. Derfor skal servicevejvisningen jf. bekendtgørelsen om anvendelse af vejafmærkning være:

- overskuelig
- kontinuerlig
- entydig
- læsbar

Overskuelig

Undersøgelser viser, at mange trafikanter har svært ved at overskue mere end 4 vejvisningsinformationer samtidig, mens de kører bil. Vises der flere informationer er der risiko for, at mange trafikanter laver fejl. I byområder og særligt i vejkryds er der en risiko forbundet med at bortlede trafikanternes opmærksomhed. Af trafiksikkerhedsmæssige hensyn må der derfor ikke opsættes mere end 4 vejvisningsinformationer på samme sted. Det vil sige at trafikant højst må skulle overskue samlet 4 vejvisningsinformationer ad gangen (fx 3 mod højre og 1 mod venstre). Enkelte større kryds kan dog være undtaget fra reglen om højst 4 vejvisningsinformationer. Det gælder større kryds, hvor der vejvises mod flere større mål, jf. Fjern- og nærmålskataloget.

Vejvisning i større afstand end forudsat i vejreglerne øger behovet for tavler. Der vejvises derfor ikke i større afstand fra de enkelte typer af mål end anbefalet i vejreglerne.

Eksempel på tabelvejvisning i kompliceret kryds.

Kontinuerlig	Vejvisningen skal være kontinuerlig. Det betyder, at når der først er vejvist mod et servicemål, skal denne vejvisning følges op helt frem til målet er nået. Medmindre der er særlige hensyn - fx trafiksikkerhed - der taler for det, etableres der ikke langsgående (ligeud) vejvisning.
Entydig	For at vejvisningen er entydig, må der i et kryds ikke vejvises ad to forskellige ruter til samme mål, medmindre vejvisningen henvender sig til forskellige trafikantgrupper (fx person- og lastbiltrafik).
Læsbar	En læsbar vejvisning indebærer, at skriftstørrelsen skal svare til den hastighed, der køres med på den enkelte strækning og, at der anvendes korte navne.

Typer

Vejvisningen kan deles op i to typer; geografisk vejvisning og servicevejvisning.

Den geografiske vejvisning omfatter vejvisning til geografiske mål, som fx Aabenraa, Rødekro, Tinglev, Padborg, Centrum mm.

Servicevejvisningen omfatter trafikalt begrundet servicevejvisning, kommercielt servicevejvisning og land- og by informationstavler.

Servicevejvisning til trafikalt begrundet terminalmål er Havn, Færge, Lufthavn, Jernbanestation, busterminal, transportcenter mm.

Servicevejvisning til kommercielle servicemål er attraktioner, seværdigheder, serviceanlæg, overnatningsmål, offentlige og private virksomheder og lignende.

Prioritering af mål

For at sikre en overskuelig vejvisning (max 4 vejvisningsinformationer) kan det være nødvendigt at prioritere mellem de enkelte vejvisningsmål. Normalt prioriteres der efter følgende hierarki:

- geografisk vejvisning
- trafikalt begrundet servicevejvisning
- kommercielt begrundet servicevejvisning

I kryds med 4 vejvisningsinformationer eller flere, vil servicevejvisningen udelukkende kunne vises med symboler for virksomhedstypen.

Strategi

De overordnede retningslinjer for servicevejvisning, for private skilte og plakater på vejareal samt informationstavler og byporte er beskrevet i det følgende.

Eksisterende servicevejvisning

Sanering

Den eksisterende servicevejvisning vil løbende blive gennemgået med henblik på at forbedre servicevejvisningen i kommunen, herunder vil det blive vurderet, om vejvisningen lever op til vejreglerne.

Proces

Ved sanering af eksisterende servicevejvisning vil kommunen varsle de enkelte virksomheder, seværdigheder, servicefunktioner etc. inden vejvisningen ændres / nedtages. Virksomheden, seværdigheden, servicefunktionen etc. kan indenfor 4 uger efter varsling komme med bemærkninger til kommunens forslag til ændring / nedtagning. Endelig beslutning vil efter varslingsperioden blive foretaget administrativt af vejmyndigheden.

Servicevejvisning til servicemål, der ikke eksisterer længere, vil blive nedtaget uden varsling.

Servicevejvisning

Servicevejvisning kan være trafikalt begrundet eller kommercielt begrundet.

Se bilag 1

Servicevejvisning godkendes og opsættes af Vejmyndigheden.

Trafikal begrundelse	<p>Servicevejvisning kan være trafikalt begrundet. Der anvendes følgende kriterier til at vurdere, om et servicemål er trafikalt begrundet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • der er et ønske om, at trafikanterne skal benytte en bestemt rute • der er registreret mange fejlkørsler • der er mange ikke-stedkendte besøgende til servicemålet • der er et stort antal lastbiler der besøger servicemålet • vejnettet er komplekst • vejenes tracé gør forvarsling nødvendig
Symboler frem for tekst	<p>Servicevejvisning skal udføres med et servicesymbol frem for tekst, hvis der findes et servicesymbol for det pågældende mål. Dette vil bl.a. gøre det lettere for turister at forstå vejvisningen.</p>
Kommerciel vejvisning	<p>Vejvisningen kan ske med servicetavle suppleret med tekst med virksomhedsnavn.</p> <p>Vejvisningen skal udføres med piktogrammer frem for tekst, når der er flere geografiske navne, terminalmål navne og kommercielle virksomhedsnavne end 4 på pilevejvisere eller tabelvejvisere.</p> <p>Vejmyndigheden kan afvise kommerciel servicevejvisning, hvis der er tale om en virksomhed, der understøtter retsstridige formål, er åbenlys anstødelig eller hvor andre helt særlige omstændigheder strider imod.</p> <p>Nye kommercielle piktogrammer udarbejdes første gang de ønskes anvendt, Vejdirektoratet vurderer om der er grundlag for et nyt piktogram og udvikler dem.. Udgifterne til udvikling af nyt piktogram afholdes af Vejmyndigheden.</p>
Ingen reklame	<p>Der må <i>ikke</i> anvendes firmamærke, reklame, symbol / logo eller lignende på vejvisningstavler, jf. færdselslovens § 99</p>

Tavletyper

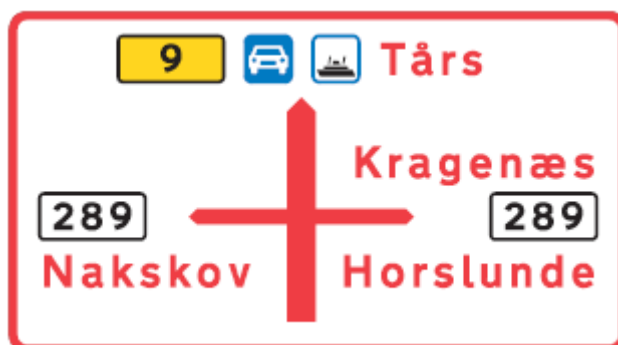
Servicevejvisning etableres som blå/hvid vejvisning. Der kan anvendes pilvejvisere (F13) i kryds, tabelvejvisere (F18) som forvarsling typisk 50-100 m før kryds og diagramorienteringstavler (G14) typisk 250-400 m før kryds, Portaltavler (G11). Derudover kan der anvendes servicetavler, som indeholder et piktogram, der viser typen af vejvisningsmål, fx M34 rastepads. Servicetavlerne kan opsættes i vejsiden ved kryds, som forvarsling før kryds eller på de ovenfor omtalte pil- / tabelvejvisere eller diagramorienteringstavler.

Blå/hvid pilvejviser (F13-tavle).

Blå/hvid tabelvejviser (F18-tavle).

Diagramorienteringstavle (G14-tavle).

Eksempel på servicetavle (M34-tavle).

3 Servicemål

Hvorfra kan der vejvises?

Der anvendes begrebet "nærmeste rutenummerede vej", begrebet anvendes til at beskrive hvorfra, der kan vejvises til de enkelte mål. "Nærmeste rutenummerede vej" er vist på Geodatastyrelsens kort i målforhold 1:200.000, kortet kan findes på hjemmesiden www.vejregler.dk
Der henvises desuden til veje i vejklasse 1 og 2. Herved forstås vejklasse 1 og 2 i kommunernes vejklassificering. Vejklassificeringen kan findes på kommunens hjemmeside, www.aabenraa.dk

Inddeling af mål

Den almindelige servicevejvisning inddeles i følgende grupper:

Trafikalt begrundede servicemål:

Terminalmål (fx havne, lufthavne og transportcentre)

Kommercielle servicemål:

Offentlige og private virksomheder

Overnatningsmål

Fritids- og turistmål

Andre mål

Bilag 1 indeholder en beskrivelse af hvilke mål, der hører til i de enkelte grupper. Derudover er det i bilag 1 også beskrevet, hvordan og hvorfra der kan vejvises til de enkelte mål.

Områdevejvisning

For at forenkle vejvisningen vil der blive etableret områdevejvisning til områder med flere ensartede mål. Dette kan fx være områder med flere uddannelsesinstitutioner eller områder med flere idrætsfaciliteter.

De enkelte områders navne vil blive bestemt sammen med de virksomheder, foreninger eller institutioner, der skal vejvises til i det givne område.

Industri- og erhvervsområder

Større industri- og erhvervsområder vil blive navngivet, og der vil blive vejvist mod enkelte områder. Først når trafikanterne er kommet frem til området, vil der blive vejvist mod de enkelte virksomheder, på en fællestavle.

Udenlandske institutioner

Der kan vejvises til udenlandske institutioner efter principperne for kommerciel servicevejvisning, vejvisningen kan ske på hjemsproget - fortrinsvis med en typebetegnelse.

4 Informationstavler

Informationstavler godkendes og opsættes af vejmyndigheden.

Informationstavler er vejkort over et større eller mindre område, som opsættes på parkeringspladser, rastepladser eller lignende steder. Kortet indeholder fx oplysninger om veje, lokaliteter, servicefaciliteter, skove og lignende. Ved siden af kortet er der en fortegnelse over vejvisningsmålene. Dette kan være seværdigheder og servicefunktioner eller mere specifikke oplysninger om fx virksomheders placering i et større industriområde.

Informationstavler kan anvendes til at forenkle vejvisningen. På informationstavler kan der gives næsten ubegrænset information til trafikanter, der holder stille. Der anvendes tre typer informationstavler:

- landinformationstavler
- byinformationstavler
- områdeinformationstavler

De eksisterende informationstavler bliver gennemgået hvert 3. år og suppleret i det omfang, det vurderes hensigtsmæssigt.

Landinformationstavler

Landinformationstavler er placeret på rastepladser på de større veje i åbent land.

Byinformationstavler

Byinformationstavler opsættes få steder hvor der færdes mange ikke stedkendte fodgængere, eksempelvis ved lystbådehavne, strande, congresscentre og gågader.

Områdeinformationstavler

Områdeinformationstavler placeres i større områder, fx industri- og erhvervsområder eller sommerhusområder. Tavlerne sættes op, så trafikanterne får informationerne lige, når de er kørt ind i området.

Af hensyn til trafiksikkerhed og trafikafvikling bør tavlerne opsættes på vigepladser, så trafikanter, der studerer kortene, ikke er til gene for den øvrige trafik. Såfremt der ikke er en vigeplads, skal tavlerne være placeret, så bagenden af en lastbil holder mindst 10 m fra krydset. Det bør dog tilsigtes, at tavlerne er placeret ca. 50 m fra det kryds, hvor der køres ind i området.

LED infotavler

LED infotavlers udseende og placering skal godkendes af Vejmyndigheden og politiet.

Infotavlerne skal være med til at markedsføre større events og aktiviteter i Aabenraa Kommune, og er primært tænkt som information til forbipasserende trafikanter. Skærmene kan desuden anvendes af kommunen selv til oplysning og kampagner. Ambitionen er, at indholdet på infotavlerne er med til at tegne et billede af Aabenraa Kommune som et attraktivt sted at bo og besøge.

Infotavlerne kan opsættes ved indfaldsvejene til centerbyerne, Aabenraa, Rødekro, Tinglev, Padborg samt ved grænseovergangene.

Af hensyn til trafiksikkerheden må LED infotavlerne ikke placeres i oversigtslinjen eller i nærheden af trafiksignaler, og skal fremstå i afdæmpede farver, desuden skal der være få informationer og fremstå med stillestående klar skrift .

Pyloner

Pyloners udseende og placering skal godkendes af Vejmyndigheden.

Der kan opsættes pyloner ved indkørslen til institutioner, offentlige bygninger, skoler o.l.

Pyloner kan være ubevægelige faste metaltavler eller LED tavler

Af hensyn til trafiksikkerheden må pylonerne ikke placeres i oversigtslinjen, og skal fremstå i afdæmpede farver samt være refleksfri.

Grønne infotavler

der kan opsættes infostandere ved særlige områder

Tavler godkendes og opsættes i henhold til Naturbeskyttelsesloven

Info læskærme

Der kan opsættes læskærme ved særlige områder

Tavler godkendes og opsættes i henhold til Naturbeskyttelsesloven

5 Byporte

Byportes udseende og placering skal godkendes af Vejmyndigheden og politiet.

Landområder:

Ved Landsbyers naturlige bygrænse, indenfor hastighedsbegrænsningen på maksimum 60km/t eller hvor gennemsnitshastigheden er meget lav, kan der opsættes byporte med landsbyens særegne træk, byportene skal overholde de gældende regler for oversigt og eftergivelighed.

Byområder:

Ved bygrænsen (E55tavler) kan der opsættes byporte med landsbyens særegne træk og kan bl.a. indeholde plads til arrangementsinformationer der vedkommer byen, dennes beboere og gæster.

Blå bytavler

Blå Bytavler godkendes og opsættes af Vejmyndigheden.

Der kan opsættes blå bytavler, H45 tavler med tekst for at stedangive et lokalområde, herunder mindre bysamfund udenfor bymæssig bebyggelse (E55 tavler) desuden kan tavlerne opsættes i industriområder, transportcentre mm.

Magueriteruten

Tavler opsættes af Vejmyndigheden.

Margueritruten er en turistrute for motorkørende, der forløber gennem Danmark. Ruteforløbet fastlægges i samarbejde mellem Naturstyrelsen og de berørte vejmyndigheder.

Tavlen har brun bund og hvid/gult blomstersymbol.

Det er vejmyndighederne, der har ansvaret for at opsætte og vedligeholde vejvisningen. Ruteforløbet justeres løbende. Et opdateret kort kan findes på www.udinaturen.dk.

Marguerittavlens anvendelse

L 50 bør anvendes, hvor Margueritruten skifter retning ved vejkryds, og kan anvendes som bekræftelsestavle på strækninger.

Tavlen kan anvendes som selvstændig eller på F18 tavle og F13 tavle.

Marguerittavlens placering

Når ruten forløber over en længere lige strækning, kan tavlen anvendes som bekræftelsestavle med en distance svarende til ca. 20 minutters kørsel.

Tavlen kan anvendes som forvarsling før retningsændring og placeres normalt ca. 100 m før retningsændringen. I byområder kan tavlen placeres efter forholdene, således det i tilstrækkelig tid før retningsændringen er klart, hvor denne skal ske.

Tavlen placeres i vejens højre side.

UL 50,2

Stiruter

Bjergmaraton, Kløverstier, Gendarmstien m.m.

Stiruteskilte opsættes af foreninger.

Der kan opsættes stiruteskilte til Bjergmaraton, Kløverstier, Gendarmstien og lignende vandre/løbe-ruter.

Skiltene må være maksimum 15 X 15 cm.

Skiltene sættes på egen lav stander af metal eller træ og må, i fornøden omfang, sættes på vejudstyr efter anvisning fra Vejmyndigheden.

6 Private skilte

Private skilte

Landområder: Erhvervsvirksomheder (fx gårdsalg eller værelsesudlejning) kan opstille mindre oplysningsskilte på egen grund.

Skiltet kan placeres ved indkørslen til ejendommen. Hvis ejendommen ligger ud til en lukket, privat fællesvej, kan skiltet opsættes ved denne vejs udmunding i offentlig vej. Skiltet må dog ikke placeres på vejareal.

Skiltet må belyses efter en konkret vurdering fra vejmyndigheden.

Skiltet må ikke være reflekterende eller bevægelig.

Skiltet skal overholde gældende regler for oversigt og eftergivelighed.

Ved opsætning af større skilte, LED skilte o.l skal der søges byggetilladelse og der skal indhentes tilladelse hos vejmyndigheden.

Byområder: Erhvervsvirksomheder (fx butik, ejendomshandel, håndværker o.l) kan opstille skilte på egen grund.

Skiltet kan placeres ved indkørslen til ejendommen. Hvis ejendommen ligger ud til en lukket, privat fællesvej, kan skiltet opsættes ved denne vejs udmunding i offentlig vej. Skiltet må dog ikke placeres på vejareal.

Skiltet skal overholde gældende regler for oversigt og eftergivelighed.

Ved opsætning af større skilte, LED skilte o.l skal der søges byggetilladelse og der skal indhentes tilladelse hos vejmyndigheden. LED skilte skal stå med en rimelig afstand til trafiksignalanlæg.

Bycentrum: Se særskilte planer for anvendelse af handeleggader

Nabohjælpskilte

Der kan opsættes autoriserede nabohjælpskilte ved indgangen til boligområder.

Skiltene kan placeres på egen metalstander eller på standeren for gadenavneskilte, placering skal godkendes af Vejmyndigheden og Politiet.

Legende Børn skilte

Skiltene må kun opsættes på privat vejareal eller privat grund.

Oplysningskilte

I Landsbyer kan opsættes permanente oplysningskassetter til brug for information til landsbybeboerne, kassetterne må maksimum være 1 kvadratmeter.

Kassetterne må placeres på egen metal- træstander eller på belysningsmaster. Placering skal godkendes af Vejmyndigheden.

Oplysningslæskærme

Ved seværdigheder kan der opsættes læskærme med informationer om seværdigheden, læskærmens størrelse og udformning skal godkendes af Vejmyndigheden og skal overholde gældende regler i naturbeskyttelsesloven.

7 Lejlighedsskiltning til arrangementer

Lejlighedsskiltning opsættes af foreninger

Plakater

Ved afholdelse af diverse sports- og kulturelle arrangementer, kan der ophænges plakater på vejareal.

plakater må maksimum være 0,8 kvadratmeter, må tidligst opsættes 3 uger før afholdelse af arrangementet og skal være nedtaget 4 dage efter afholdelse af arrangementet.

Landområder:

Plakater må ophænges på plakatsøjler og i belysningsmaster på strækninger med maksimum hastighed på 60 km/t.

Byområder:

Plakater må ophænges på plakatsøjler og i belysningsmaster

Bannere

Ved afholdelse af diverse sports- og kulturelle arrangementer, kan der ophænges bannere ved og over vejareal.

Bannere må tidligst ophænges 2 uger før afholdelse af arrangementet og skal være nedtaget 4 dage efter afholdelse af arrangementet.

Bannere skal placeres således at de ikke generer trafikafviklingen og trafiksikkerheden, afstanden fra vejbelægningen til underkanten af banneret skal være mindst 4,5 meter.

Udformning og placering af bannere skal godkendes af Vejmændigheden.

Landområder:

Bannere må ophænges mellem belysningsmaster på strækninger med maksimum hastighed på 60 km/t.

Byområder:

Bannere må ophænges mellem belysningsmaster eller i dertil indrettede portaler.

Midlertidig vejvisning til arrangementer

Ved afholdelse af sports- og kulturelle arrangementer kan der opsættes midlertidig vejvisning, vejvisningen må ikke kunne forveksles med almindelige færdselstavler.

Skiltene må maksimum være 1 kvadratmeter, og skal være på egen stander og opsættes efter gældende regler for placering af vejudstyr på vejareal.

Vejvisningen må tidligst opsættes 3 dage før afholdelse af arrangementet og skal nedtages senest dagen efter.

Landområder:

Der kan vejvises fra nærmeste rutenummererede vej

Byområder:

Der kan vejvises fra nærmeste vej i vejklasse 1-2

Ved gentagne arrangementer på samme lokation, kan der med fordel fremstilles spejlvendt F13 tavle (blå bund med hvid skrift) der kan sættes i permanent galge, udarbejdelse sker i samarbejde med Vejmyndigheden.

Oplysningsskilte – Markedsføring af arrangementer

Oplysningsskilte kan anvendes som midlertidig oplysningsskilt 1 uge inden arrangementet afholdes og nedtages senest dagen efter arrangementets slut.

Skiltene må maksimum være 1 kvadratmeter, og skal placeres på egen stander.

Landområder:

Skiltene må placeres ved indkørslen til landsbyer, ved byporten, ved blå by tavler (H45) eller i landsbyers midtpunkt.

Byområder:

Skiltene må placeres ved indkørslen til arrangementets afholdessted.

Se evt. særskilt regulativ for ophængning af plakater, bannere og midlertidig vejvisning , godkendt af udvalget for Teknik og Miljø den 17. marts 2013.

Nedtagning af ikke lovligt opsatte skilte mm.

Vejmyndigheden kan jf. § 81 i Lov om offentlige veje m.v. lov nr. 1520 af 27. december 2014 uden forudgående varsel, fjerne private skilte, plakater, bannere og andet udstyr, på ophængers regning, hvis disse er opsat i strid med gældende regler.

7 Klagevejledning

Aabenraa kommunes vejmyndigheds afgørelser vedrørende servicevejvisning på almindelige veje mm. kan påklages til Vejdirektoratet for så vidt angår de retlige spørgsmål, jf. lov om offentlige veje § 132, stk. 1, og lov om private fællesveje § 87, stk. 2, samt bekendtgørelse om Vejdirektoratets opgaver og beføjelser §6, stk. 1, nr. 1 og 2.

Der kan kun klages over retlige forhold, dvs. forhold der vedrører sagsbehandlinger. Der kan ikke klages over vejmyndighedens konkrete skøn og vurderinger.

Klagefristen er 4 uger fra den dag afgørelsen er meddelt den pågældende, jf. §132, stk. 3, i lov om offentlige veje, og §87 stk. 4, i lov om private fællesveje.

Afgørelser truffet af Vejdirektoratet efter stk. 1, kan ikke indbringes for transport-, bygnings- og boligministeren, jf. §6, stk.2, i bekendtgørelse om Vejdirektoratets opgaver og beføjelser.

Bilag 1   Retningslinier for servicevejvisning

Servicevejvisning er inddelt i følgende grupper:

- ***Trafikale servicemål***
- **Terminalmål**
  - havne
  - færger for cyklende og gående
  - lystbådehavne
  - lufthavne
  - flyvepladser
  - jernbanestationer
  - busterminaler
  - transportcentre
- ***Kommercielle servicemål***
- **offentlige og private virksomheder**
  - kommunale og statslige kontorer / funktioner
  - offentlige virksomheder og institutioner
  - industriområder
  - større private virksomheder
  - mindre private virksomheder
- **overnatningsmål**
  - campingpladser
  - hytter
  - vandrehjem
  - hoteller, kroer og moteller
- **fritids- og turistmål**
  - badesteder
  - golfbane
  - fiskesø (put and take)
  - kirker
  - betydende seværdigheder
  - øvrige seværdigheder
  - turistanlæg
- **andre mål**
  - værksteder
  - tankanlæg
  - rasteplasser
  - spisesteder
  - toilet
  - turistinformation

Byområder svarer til de veje, der ligger indenfor byzonetavler (E55-tavler). Veje uden for byområder betragtes som landområderne.

Der er for veje i landområder anvendt begrebet "nærmeste rutenummererede vej". Det svarer til de veje, der er vist på Geodatastyrelsens kort i målforhold 1:200.000.

I byområderne er kommunernes vejklassificeringer anvendt.

Kommunens retningslinjer for vejvisning til de enkelte måltyper er beskrevet i det følgende. Vejvisningen skal udover disse retningslinier også leve op til retningslinjerne i bekendtgørelse om anvendelse af vejafmærkning..

M 9

Havne trafikale servicemål

Vejvisningsmål Erhvervshavne, herunder containerhavne, havne med færger for biltrafik

Tavler Der anvendes F13 tavler, F18 tavler, G11 tavler (F11 og G14 tavler, hvis målene samtidig udgør geografisk vejvisning).

M9-symbolet skal anvendes ved vejvisning til containerhavne. M11-symbolet skal anvendes ved vejvisning til færger med biltrafik. Symbolerne orienteres så vidt muligt i vejvisningsretningen

M 11

Landområder Der kan vejvises fra nærmeste rutenummererede vej eller som anført i Fjern- og nærmålskataloget, eller før, hvis der er en trafikale begrundelse herfor

For bilfærger vejvises der mod det geografiske navn på færrens afgangsbay.

Byområder Der kan vejvises fra nærmeste rutenummererede vej eller før, hvis der er en trafikale begrundelse herfor

For bilfærger vejvises der mod det geografiske navn på færrens afgangsbay. Ved det geografiske afgangspunkt eller ved det punkt, hvor trafikanten skal vælge mellem forskellige færger, anføres det geografiske ankomstmål.

M 12

Lufthavne trafikale servicemål

Vejvisningsmål Sønderborg Lufthavn, Vojens Lufthavn

Tavler Der anvendes F13 tavle, F18 tavle, G11 tavler (F11 og G14 tavler, hvis målene samtidig udgør geografisk vejvisning).

M12-symbolet skal anvendes ved vejvisning til lufthavne. Symbolet orienteres så vidt muligt i vejvisningsretningen.

Landområder Der kan vejvises fra nærmeste rutenummererede vej eller som anført i Fjern- og nærmålskataloget.

Byområder Der kan vejvises fra nærmeste rutenummererede vej.

Bemærkninger Der skal kunne foretages instrumentflyvning.

M 12

Flyvepladser trafikalt servicemål

Vejvisningsmål Flyvepladser

Tavler Der anvendes F13 tavle, F18 tavle (F11 og G14 tavler, hvis målene samtidig udgør geografisk vejvisning).

M12-symbolet skal anvendes ved vejvisning til flyvepladser. Symbolet orienteres så vidt muligt i vejvisningsretningen.

Landområder Der kan vejvises fra nærmeste rutenummererede vej.

Byområder Der kan vejvises fra nærmeste rutenummererede vej.

Bemærkninger Der skal minimum være taxaflyvning til / fra flyvepladsen.

M 13

Jernbanestationer trafikalt servicemål

Vejvisningsmål Jernbanestationer / banegårde (hvorfra der afgår persontog)

Tavler Vejvisning til jernbanestationer kan ske med servicetavlen M13, samt F13 tavler, F18 tavler, G11 tavler (F11 og G14 tavler, hvis målene samtidig udgør geografisk vejvisning).

M13-symbolet anvendes først, når trafikanten ikke længere kan køre efter bynavnet eller centrum. M13-symbolet orienteres så vidt muligt i vejvisningsretningen.

Landområder Der kan vejvises fra nærmeste rutenummererede vej.

Byområder Der kan vejvises fra nærmeste rutenummererede vej.

M 14

Busterminaler trafikalt servicemål

Vejvisningsmål Busterminaler / rutebilstationer (hvorfra der afgår busser i fast rutetrafik)

Tavler Vejvisning til busterminaler sker normalt med servicetavlen M14 samt F13 tavler, F18 tavler, G11 tavler (F11 og G14 tavler, hvis målene samtidig udgør geografisk vejvisning).

M14-symbolet anvendes først, når trafikanten ikke længere kan køre efter bynavnet eller centrum. M14-symbolet orienteres så vidt muligt i vejvisningsretningen

Landområder Der kan vejvises fra nærmeste rutenummererede vej.

Byområder Der kan vejvises fra nærmeste rutenummererede vej.

M 15

Transportcentre trafikale servicemål

Vejvisningsmål Transportcentre, godsterminaler, fragtcentraler

Tavler Vejvisning til transportcentre sker normalt med servicetavlen M15, samt F13 tavler, F18 tavler, G11 tavler (F11 og G14 tavler, hvis målene samtidig udgør geografisk vejvisning)

M15-symbolet skal suppleres med teksten "Transportcenter". M15-symbolet orienteres så vidt muligt i vejvisningsretningen.

Landområder Der kan vejvises fra nærmeste rutenummererede vej.

Byområder Der kan vejvises fra nærmeste rutenummererede vej.

Bemærkninger Gælder ikke for en enkelt vognmands private lagerhal.

Kommunale og statslige kontorer / funktioner kommerciel servicemål

Vejvisningsmål	Kommunale kontorer og funktioner, statslige kontorer og funktioner, told- og skatteregioner m.m.
Tavler	Vejvisning til kommunale og statslige kontorer / funktioner sker med F13 tavler eller F18 tavler med angivelse af kontorets / funktionens betegnelse.
Landområder	Der kan vejvises fra nærmeste rutenummererede vej, hvis kontoret / funktionen er af væsentlig interesse for ikke stedkendte trafikanter.
Byområder	Der kan vejvises fra nærmeste vej i vejklasse 1-2, hvis kontoret / funktionen er af væsentlig interesse for ikke stedkendte trafikanter.

Almene institutioner kommerciel servicemål

Vejvisningsmål Hospitaler, skadestuer, plejehjem, ældrecentre, revalideringscentre / -institutioner, skoler (kommunale og private), gymnasier, handelsskoler, tekniske skoler, Børnehaver, vuggestuer m.m.

Tavler Der anvendes F13 tavler, F18 tavler med angivelse af institutionens betegnelse.

M 21

Til døgnåbne skadestuer kan der vejvises med servicetavlen M21, samt F13 tavler, F18 tavler, G11 tavler.
Der kan opsættes forvarsling, hvis der er et særligt behov for dette.

Hvis der ligger flere ensartede mål i samme område kan der etableres områdevejvisning. Vejvisning i selve området vil ske med navn når der er flere ensartede mål (dette gælder også selvom målene ikke ligger i et navngivet område).

Der kan vejvises med navn til større mål, hvis vejbestyrelsen finder dette hensigtsmæssigt.

Landområder Der kan vejvises fra nærmeste rutenummererede vej, hvis servicemålet er af væsentlig interesse for ikke stedkendte trafikanter.

Byområder Der kan vejvises fra nærmeste vej i vejklasse 1-2, hvis servicemålet er af væsentlig interesse for ikke stedkendte trafikanter.

Bemærkninger Der må kun vejvises til døgnåbne skadestuer, som kan yde førstehjælp / nødhjælp uden forudgående visitation.

Kulturelle institutioner kommerciel servicemål

Vejvisningsmål	Biblioteker, kulturhuse, teatre, forsamlingshuse, messecentre m.m.
Tavler	<p>Der anvendes F13 tavler, F18 tavler med angivelse af institutionens betegnelse.</p> <p>Hvis der ligger flere ensartede mål i samme område vil der blive etableret områdevejvisning. Vejvisning i selve området vil ske med navn når der er flere ensartede mål (dette gælder også selvom målene ikke ligger i et navngivet område).</p> <p>Der kan vejvises med navn til større mål, hvis vejbestyrelsen finder dette hensigtsmæssigt.</p>
Landområder	Der kan vejvises fra nærmeste rutenummererede vej, hvis virksomheden / institutionen er af væsentlig interesse for ikke stedkendte trafikanter.
Byområder	Der kan vejvises fra nærmeste vej i vejklasse 1-2, hvis virksomheden / institutionen er af væsentlig interesse for ikke stedkendte trafikanter.

M 57

Industriområder kommercielle servicemål

Vejvisningsmål Industriområder

Tavler Vejvisning til industriområder sker med servicetavlen M57. Såfremt industriområdet er navngivet kan M57-symbolet placeres på F13 tavle, F18 tavle sammen med industriområdets navn.

Landområder Der kan vejvises fra nærmeste rutenummererede vej

Byområder Der kan vejvises fra nærmeste vej i vejklasse 1-2.

Private virksomheder kommercielle servicemål

Vejvisningsmål Private firmaer uden for og inden for industriområder..

Tavler Vejvisning til private virksomheder kan ske med F13 tavler, F18 tavler med angivelse af virksomhedens navn.

Landområder Der kan vejvises fra nærmeste rutenummererede vej..

Byområder Der kan vejvises fra nærmeste vej i vejklasse 1-2.

Industriområder Der kan opsættes informationstavler ved indkørslen til området med firmaets navn og husnummer,

Af hensyn til trafiksikkerhed og trafikafvikling bør tavlerne opsættes på vige-pladser, så trafikanter, der studerer tavlerne, ikke er til gene for den øvrige trafik. Såfremt der ikke er en vigeplads, skal tavlerne være placeret, så bagenden af en lastbil holder mindst 10 m fra krydset.

Posthuse og postbutikker kommerciel servicemål

Tavler	M17-symbolet anvendes ved vejvisning til posthuse og postbutikker, M17-symbolet kan placeres på F13 tavle. Der kan opsættes forvarsling, hvis der er et særligt behov for dette.
Landområder	Der kan vejvises fra nærmeste rutenummererede vej.
Byområder	Der kan vejvises fra nærmeste vej i vejklasse 1-2.

M 10

Færger for cyklende og gående kommerciel servicemål

Vejvisningsmål Færger der kun medtager cyklende og gående

Tavler M10-symbolet anvendes ved vejvisning til færgeoverfarter for cyklende og gående. Symbolet orienteres så vidt muligt i vejvisningsretningen. M10-symbolet kan placeres på F13 tavle

Landområder Der kan vejvises fra nærmeste vej i vejklasse 1-2.

Byområder Der kan vejvises fra nærmeste vej i vejklasse 1-2.

.

Lystbådehavne kommerciel vejvisningsmål

Vejvisningsmål Lystbådehavne

Tavler	Vejvisning til Lystbådehavn sker med servicetavlen på F13 tavler, F18 tavler eller med tekst på F13tavler, F18 tavler
Landområder	Der kan vejvises fra nærmeste rutenummererede vej.
Byområder	Der kan vejvises fra nærmeste vej i vejklasse 1-2.
Bemærkninger	Der skal være en vanddybde på minimum 2 m.

Campingpladser kommerciel vejvisningsmål

M 31

M 32

Vejvisningsmål Campingpladser, campingpladser for autocampere,

Tavler Vejvisning til campingpladser sker med servicetavlen M31, mens der til campingpladser for autocampere anvendes servicetavlen M32. M31 og M32 kan samles med andre servicesymboler på en F13 tavle, F18 tavle. M32-symbolet orienteres i vejvisningsretningen.

Der kan ikke vejvises med både M31 og M32 til samme mål.

Campingpladsens navn kan benævnes på tavlen hvis der er flere campingpladser i samme område

Landområder Der kan vejvises fra nærmeste rutenummererede vej.

Byområder Der kan vejvises fra nærmeste vej i vejklasse 1-2. M32 Campingplads for autocampere kan dog også anvendes i større byer som vejvisning til lokaliteter hvor overnatning med autocampere er tilladt.

Bemærkninger Campingpladsen skal opfylde Erhvervsstyrelsens "Campingreglement".

M 33

Hytter kommerciel vejvisningsmål

Vejvisningsmål Pladser med udlejning af hytter

Tavler Vejvisning til hytter sker med servicetavlen M33. M33 kan samles med andre servicesymboler på en F13 tavle, F18 tavle.

Der kan ikke vejvises med M33, hvis hytter ligger på en campingplads, der vejvises til med M31.

Hyttepladsens navn kan benævnes på tavlen

Landområder Der kan vejvises fra nærmeste rutenummererede vej.

Byområder Der kan vejvises fra nærmeste vej i vejklasse 1-2.

Bemærkninger Hyttepladsen skal opfylde Erhvervsstyrelsens "Campingreglement".

M 41

Vandrehjem kommerciel vejvisningsmål

Vejvisningsmål Vandrehjem

Tavler Vejvisning til vandrehjem sker med servicetavlen M41. M41 kan samles med andre servicesymboler på en F13 tavle F18 tavle.

Vandrehjemmets navn kan benævnes på tavlen

Landområder Der kan vejvises fra nærmeste rutenummererede vej.

Byområder Der kan vejvises fra nærmeste vej i vejklasse 1-2.

Bemærkninger Vandrehjemmet skal som minimum opfylde Danhostels kvalitetskrav.

M 42

Hoteller kommerciel vejvisningsmål

Vejvisningsmål Hoteller, kroer, moteller

Tavler Vejvisning til hoteller sker med servicetavlen M42. kan samles med andre servicesymboler på en F13 tavle F18 tavle

Landområder Der kan vejvises fra nærmeste rutenummererede vej.

Byområder Der kan vejvises fra nærmeste vej i vejklasse 1-2. Hotellets navn kan anføres på tavlen, hvis der er flere hoteller i umiddelbar nærhed af hinanden, og hvis der etableres en sammenhængende vejvisning til hotellerne.

Bemærkninger Hotellet skal opfylde bestemmelserne i lov om restaurations- og hotelvirksomhed mv., og have flere end 3 soverum med tilsammen mere end 8 sovepladser.

M 35,1

M 35.2

Badesteder kommerciel servicemål

Vejvisningsmål Svømmehaller, friluftsbade og badestrande

Tavler Vejvisning til udendørs badesteder må kun ske med servicetavlen M35.1, mens der til indendørs badesteder kun må vejvises med servicetavlen M35.2. M35.1 og M35.2 kan samles med andre servicesymboler på en F13 tavle F18 tavle.

Stedets navn kan anføres på tavlen

Landområder Der kan vejvises fra nærmeste rutenummererede vej.

Byområder Der kan vejvises ved indkørslen til badestedet

Bemærkninger Badestederne skal være offentligt tilgængelige.

M 36

Golfbane kommerciel servicemål

Vejvisningsmål Golfbaner

Tavler	Vejvisning til golfbaner sker med servicetavlen M36. M36 kan samles med andre servicesymboler på en F13 tavle F18 tavle
Landområder	Der kan vejvises fra nærmeste rutenummererede vej. Banens navn kan anføres på tavlen
Byområder	Der kan vejvises fra nærmeste vej i vejklasse 1-2.
Bemærkninger	M36 kan kun anvendes til golfbaner, som er åben hver dag for både medlemmer og ikke-medlemmer.

M 37

Fiskesø (put and take) kommerciel servicemål

Vejvisningsmål Fiskesøer

Tavler Vejvisning til fiskesøer sker med servicetavlen M37.
vejvisning kan navngives på F13 tavle F18 tavle

Landområder Der kan vejvises fra nærmeste rutenummererede vej.

Stedets navn kan anføres på tavlen

Byområder Der kan vejvises fra nærmeste vej i vejklasse 1-2.

Bemærkninger M37 kan kun anvendes til fiskesøer, hvor det er muligt at fiske uden offentligt fisketegn. Ejeren af fiskesøen skal over for vejbestyrelsen dokumentere, at fiskesøen er godkendt i henhold til gældende lovgivning.

M 38**Udsigtstårn** kommerciel servicemål

Tavler	Vejvisning til udsigtstårn sker med servicetavlen M38. vejvisning kan navngives på F13 tavle F18 tavle
Landområder	Der kan vejvises fra nærmeste rutenummererede vej. Stedets navn kan anføres på tavlen
Byområder	Der kan vejvises fra nærmeste vej i vejklasse 1-2.
Bemærkninger	M38 må kun anvendes i forbindelse med større naturområder.

M 51

Kirker kommerciel servicemål

Vejvisningsmål Kirker

Tavler	Vejvisning til kirker sker med M51-servicetavle vejvisning kan navngives på F13 tavle F18 tavle
Landområder	Der kan vejvises fra nærmeste rutenummererede vej. Kirkens navn kan anføres på tavlen. Betegnelsen Vejkirke kan anvendes
Byområder	Der kan vejvises fra nærmeste vej i vejklasse 1-2.
Bemærkninger	M51 bør normalt kun anvendes i forbindelse med kirker, synagoger eller lignende, hvor der foregår religiøse handlinger.

Større rekreative mål kommerciel servicemål

Vejvisningsmål	Større Naturområder, Fritids- og turistanlæg, zoologiske haver, dyreparker, parker og større haveanlæg mm.
Tavler	Vejvisning kan navngives på F13 tavle F18 tavle.
Landområder	Der kan vejvises fra nærmeste rutenummererede vej.
Byområder	Der kan vejvises fra nærmeste vej i vejklasse 1-2.
Bemærkninger	Målet skal have interesse for en bred målgruppe. Dette skal dokumenteres ved oplysning om besøgstal eller materiale, der beskriver attraktionens oplevelsesværdi for både den danske befolkning og for udenlandske turister.

M 52,1

Lokale seværdigheder kommerciel servicemål

Vejvisningsmål	Lokale seværdigheder og attraktioner af høj kvalitet og stor offentlig interesse, er berettiget til vejvisning med M52.1
Tavler	Vejvisning til lokale seværdigheder sker med servicetavle M52.1 vejvisning kan navngives på F13 tavler F18 tavler.
Landområder	Der kan vejvises fra nærmeste rutenummererede vej.
Byområder	Der kan vejvises fra nærmeste vej i vejklasse 1-2.
Bemærkninger	<p>For at anvende M52.1 lokal seværdighed skal seværdigheden eller attraktionen overfor vejmyndigheden dokumentere, at den som minimum opfylder følgende kvalitetskrav:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Der skal: <ul style="list-style-type: none"> - være interesse fra en bred målgruppe - være åben for publikum 5 timer om dagen, 5 dage om ugen i perioden 1. maj til 30. september - være informationstavle, hvor der på dansk, engelsk og tysk oplyses i hvilke måneder, dage og timer publikum har adgang til seværdigheden. Dette gælder dog ikke naturområder, fortidsminder og lignende med ubegrænset adgang. Informationstavlen skal endvidere indeholde en beskrivelse af seværdighedens eller attraktionens art og karakter. For entrébetingede seværdigheder, skal der endvidere oplyses om aktuelle priser - være en adgangsvej med jævn belægning • Seværdigheden skal fremstå velplejet og velholdt

National seværdigheder

Vejvisningsmål Seværdigheder og attraktioner der er berettiget til vejvisning med M52.2

Tavler Vejvisning til Nationale seværdigheder sker med servicetavlen M52.2 vejvisning kan navngives på F13 tavle F18 tavle.

Landområder Der kan vejvises fra nærmeste rutenummererede vej, eller som angivet i fjern- og nærmålskatalog.

Byområder Der kan vejvises fra nærmeste vej i vejklasse 1-2.

Bemærkninger M52.2 må kun anvendes med Vejdirektoratets godkendelse efter indstilling fra Slots- og Kulturstyrelsen, Naturstyrelsen og Visit Danmark. •

Der skal:

- være en helt særlig kvalitet og oplevelsesværdi, der gør, at den kan karakteriseres som ”betydningsfuld seværdighed af national interesse”.
- Dens kerneoplevelse og værdi skal være permanent og ikke betinget af særarrangementer eller andre aktiviteter af midlertidig karakter.
- være åben for publikum 5 timer om dagen, 5 dage om ugen i perioden 1. maj til 30. september
- være informationstavle, hvor der på dansk, engelsk og tysk oplyses i hvilke måneder, dage og timer publikum har adgang til seværdigheden. Dette gælder dog ikke naturområder, fortidsminder og lignende med ubegrænset adgang. Informationstavlen skal endvidere indeholde en beskrivelse af seværdighedens art og karakter. For entrébetingede seværdigheder, skal der endvidere oplyses om aktuelle priser
- være en adgangsvej med jævn belægning
- Seværdigheden skal fremstå velplejet og velholdt

M 53

UNESCO seværdigheder kommerciel servicemål

Vejvisningsmål	Seværdigheder og attraktioner der er berettiget til vejvisning med M53
Tavler	Vejvisning til UNESCO seværdigheder sker med servicetavlen M54 vejvisning kan navngives på F13 tavle F18 tavle.
Landområder	Der kan vejvises fra nærmeste rutenummererede vej, eller som angivet i fjern- og nærmålskatalog.
Byområder	Der kan vejvises fra nærmeste vej i vejklasse 1-2.
Bemærkninger	M53 må kun anvendes med Vejdirektoratets godkendelse efter indstilling fra Slots- og Kulturstyrelsen.

Nationalparker kommerciel servicemål

Vejvisningsmål Nationalparker.

Tavler Vejvisning til Nationalparker sker med servicetavlen M54
vejvisning kan navngives på F13 tavle F18 tavle.Landområder Der kan vejvises fra nærmeste rutenummererede vej, eller
som angivet i fjern- og nærmålskatalog.

Byområder Der kan vejvises fra nærmeste vej i vejklasse 1-2.

Bemærkninger Servicetavler må kun anvendes til nationalparker, der er ud-
peget i henhold til gældende lov om nationalparker.

Turistoplysningstavler (brune motorvejstavler) kommerciel servicemål

Vejvisningsmål	Seværdigheder og attraktioner der er berettiget til vejvisning på motorvejen
Tavler	Vejvisning kan ske med F13 tavler F18 tavler med angivelse af seværdighedens betegnelse og M52.1 symbol i roden.
Landområder	Der kan vejvises fra nærmeste motorvejsafkørsel.
Byområder	Der kan vejvises fra nærmeste motorvejsafkørsel.

Øvrige seværdigheder kommerciel servicemål

- Vejvisningsmål** Naturområder, fritidsområder, særlige naturseværdigheder og udsigtssteder, museer, samlinger, slotte og herregårde, fortidsminder, lokaliteter af historisk eller kulturel betydning, udflugtssteder.
- Tavler** Vejvisning til øvrige seværdigheder kan ske med F13 tavle F18 tavle med angivelse af seværdighedens betegnelse.
- Landområder** Der kan vejvises fra nærmeste rutenummererede vej.
- Byområder** Der kan vejvises fra nærmeste vej i vejklasse 1-2
- Bemærkninger** Målet skal have interesse for en bred målgruppe. Dette skal dokumenteres ved oplysning om besøgstal eller materiale, der beskriver attraktionens oplevelsesværdi for både den danske befolkning og for udenlandske turister.

M118**Sports og Idrætsanlæg kommerciel servicemål**

Vejvisningsmål	Alle former for sport og idræt, fitness og lignende
Tavler	Vejvisning til øvrige seværdigheder kan ske med M118 eller F13 tavler F18 tavler med angivelse af seværdighedens betegnelse.
Landområder	Der kan vejvises fra nærmeste rutenummererede vej..
Byområder	Der kan vejvises fra nærmeste vej i vejklasse 1-2
Bemærkninger	Tavlen kan bruges ved alle former for sportsaktiviteter såsom sportsarena, stadion, sportshal, skydebane, travbane, motocrossbane, fitnesscenter, dans, gymnastik, vandsport, cykling, multisport og meget mere.

M 23

Værksteder kommerciel servicemål

Vejvisningsmål Værksteder

Tavler Servicetavlen M23 anvendes til at vejlede til værksteder.

Landområder Der kan vejvises til værksteder fra rutenummerede veje, hvis værkstedet ligger indenfor 1 km fra den rutenummerede vej.

Byområder Der kan vejvises fra nærmeste vej i vejklasse 1-2, hvis værkstedet ligger indenfor 1 km fra vejen.

Bemærkninger M23 anvendes kun i områder hvor værksteder der er vanskelige at observere fra den vej tavlen opsættes ved..

M 24

Tankanlæg

Vejvisningsmål Tankanlæg, lademulighed for elkøretøj

Tavler Servicetavlen M24 anvendes til at vejlede til tankanlæg.

Servicetavlerne M24.1 og M24.2 anvendes ved lademulighed for elkøretøjer.

Der kan opsættes forvarsling, hvis der er et særligt behov for dette.

Landområder M24 kan opsættes ved indkørsel til tankanlægget.

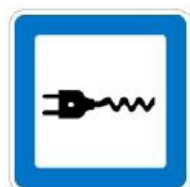
Byområder Medmindre det af byens størrelse ikke kan forventes, at der er tankanlæg, og der er stor afstand mellem døgnåbne tankningsmuligheder, bør der normalt ikke vejvises til tankanlæg i byområder.

Bemærkninger M24 kan kun anvendes hvis tankanlægget:

- sælger brændstof til alle almindeligt forekommende motorkøretøjstyper
- sælger brændstof hele døgnet
- ikke er umiddelbart synligt fra den vej tavlen opsættes ved - dog kan der vejvises med M24, hvis tankanlægget er placeret, så trafikanterne ser det for sent og derfor kan forventes at reagere til fare for de øvrige trafikanter.

M 24.2

M 24.1

M 34

Rastepladser kommerciel servicemål

Vejvisningsmål Rastepladser

Tavler	<p>Servicetavlen M34 anvendes til at vejlede til rastepladser forsynet med borde og bænke.</p> <p>Der kan opsættes forvarsling, hvis der er et særligt behov for dette.</p> <p>Øvrige vige- og parkeringspladser afmærkes kun med E63-tavle (parkering)</p> <p>.</p>
Landområder	<p>M34 kan opsættes ved indkørsel til rastepladsen hvis rastepladsen er beliggende ved en sidevej tæt på en overordnet vej, kan der vejvises fra den overordnede vej</p>
Byområder	<p>M34 kan opsættes ved indkørsel til rastepladsen hvis rastepladsen er beliggende ved en sidevej tæt på en overordnet vej, kan der vejvises fra den overordnede vej</p>
Bemærkninger	<p>Hvis der i forbindelse med rastepladsen findes særlige faciliteter fx information eller toilet, kan dette angives med symbol i mindre felter under feltet, der angiver rasteplads.</p>

M 43

M 45

Spisesteder kommerciel servicemål

Vejvisningsmål Restauranter, cafeterier

Tavler Servicetavlen M43 anvendes til at vejlede til restauranter, mens M45 anvendes til at vejlede til cafeterier. M43 og M45 kan anvendes på F13 tavler F18 tavler. Der kan opsættes forvarsling, hvis der er et særligt behov for dette.

Landområder Der kan vejvises fra nærmeste rutenummererede vej.

Byområder Der kan vejvises fra nærmeste vej i vejklasse 1-2.

Bemærkninger M43 anvendes kun ved restauranter, hvor der er servering af mindst 2 daglige hovedmåltider.

M45 anvendes kun ved cafeterier, hvor der er servering af enklere måltider fx morgenmad, kaffe, te og smørrebrød. Der skal være mulighed for at nyde måltidet indendørs og for at sidde ned og sætte tallerken, glas eller lignende fra sig. M45 må ikke anvendes samtidig med M43.

Tavlen skal dækkes til i vinterperioden, hvis spisestedet er lukket.

M 46

M 46,1

M 47

M 47.1

Toilet kommercielt servicemål

Vejvisningsmål Toilet, Handicaptolet, Tømning af kemisk toilet

Tavler	<p>Servicetavlen M46 anvendes til at vejlede til toiletter, mens servicetavlen M46.1 anvendes til at vejlede til toiletter, der er indrettet til handicappede.</p> <p>Servicetavlen M47/M47.1 kan anvendes til steder, hvor kemiske toiletter kan tømmes.</p> <p>Der kan opsættes forvarsling, hvis der er et særligt behov for dette.</p>
Landområder	M46 / M46.1 / M47/M47.1 kan opsættes ved indkørslen til området med toiletfaciliteter og tømningmuligheder.
Byområder	M46 / M46.1 / M47/M47.1 kan opsættes ved indkørslen til området med toiletfaciliteter og tømningmuligheder.
Bemærkninger	Servicetavlen M47/M47.1 må kun anvendes på rastepladsen, hvor der er tømningmuligheder for kemiske toiletter gennem en brønd på pladsen.

Turistinformation kommerciel servicemål

Vejvisningsmål Turistbureau, turistinformationstavle

M 61,1

M 61,2

Tavler

Servicetavlen M61.1 anvendes til at angive, at der på parkeringspladser, rastepladser eller lignende findes en informationstavle eller anden information.

Servicetavlen M61.2 anvendes til at angive indendørs bemanded turistinformation. Teksten "Bureau" kan anføres på en undertavle, såfremt der ydes landsdækkende turistinformation og -service.

Servicetavlerne kan samles med andre servicetavler på F13 tavler F18 tavler.

Der kan opsættes forvarsling, hvis der er et særligt behov for dette.

Landområder

M61.1 kan opsættes ved indkørslen til anlægget, hvor der er opsat informationstavler.

M61.2 kan opsættes ved nærmeste vej i vejklasse 1-2.

Byområder

M61.1 kan opsættes ved indkørslen til anlægget, hvor der er opsat informationstavler.

M61.2 kan opsættes ved nærmeste vej i vejklasse 1-2.

Bemærkninger

M61.2 må kun anvendes efter samråd med Dansk Turismedremmes Autorisationsordning..

M 117

M 102

M 30

Overnatningssted kommerciel servicemål

Vejvisningsmål Shelters, værelse til leje, primitiv teltplads

Tavler Vejvisning til overnatningssted kan ske med M117, M102, M30 eller F13 tavler F18 tavler.

Landområder Der kan vejvises fra nærmeste rutenummererede vej..

Byområder Der kan vejvises fra nærmeste vej i vejklasse 1-2

Bemærkninger I byer med mere end 10.000 indbyggere bør der normalt ikke vejvises med M117, M 102 og M 30.

M 101**Dagligvarebutik** kommerciel servicemål

Vejvisningsmål Dagligvarebutik, storcenter og butikstovr hvor der er en dagligvareforretning

Tavler Vejvisning til dagligvarebutik kan ske med M101 eller F13 tavler F18 tavler

Landområder Der kan vejvises fra nærmeste rutenummererede vej..

Byområder Der kan vejvises fra nærmeste vej i vejklasse 1-2

Bemærkninger I byer med mere end 10.000 indbyggere bør der normalt ikke vejvises med M101.

Takstblad for 2018

gældende for kommerciel servicevejvisning

Samlede omkostninger ved administration i forbindelse med ansøgning, etablering, drift og vedligehold:

Vejvæsenet bestiller og opsætter skiltet efter modtagelse af betalingen.

Ved afslag på ansøgning, opkræves der ikke betaling.

De samlede udgifter udgør: **6000,00 kr.** og består af følgende:

- Omkostninger ved administration i forbindelse med ansøgning:
1000,00 kr. pr. skilt
- Omkostninger ved etablering, transport og nedgravning samt skiltets indkøbspris:
3500,00 kr. pr. skilt
- Efterfølgende nedtagning og bortskaffelse:
700,00 kr. pr. skilt
- Kommunens administration i forbindelse med opsætning og nedtagning:
300,00 kr. pr. skilt
- Drift og vedligeholdelseskostninger (fx græsslåning og afvaskning):
500,00 kr. pr. skilt

Alle anførte beløb er ekskl. moms.
Beløbet refunderes ikke helt eller delvist.

Reparation og udskiftning:

Hvis vejvisningen beskadiges f.eks. ved påkørsel, eller nedslides, opkræves betaling for reparation eller udskiftning. Kommunen opkræver samme betaling som taksten for et nyt skilt, ekskl. omkostninger ved ansøgning samt drift- og vedligeholdelseskostninger (4500.00 kr. pr skilt). Virksomheden underrettes om reparationen og spørges om behovet for fortsat servicevejvisning.

Takstbladet gælder i 2018. Taksterne reguleres årligt.

